

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, főbejárattól balra az advarban. — Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 357.

ELŐFIZETÉS:

Helyben: évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 hónapra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 4 frt 50 kr.; 1 hónapra 1 frt 20 kr. — HIRDETÉSEK: 6-hasábos pétek soron egyszer 10 kr, minden következőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyitár sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

A bankkérdéshez.

Fővárosi levél. Budapest, november 17. (L. L.) Minthacsak mesterségesen csinálnák folyton az akadályokat, melyek a kérdés végleges rendezése elé tornyosulnak, úgy keletkeznek folyvást újabb differenciák, melyek késleltetik a végleges befejezést. Alig egyeztek meg a fődologban, máris főkérdésnek tesznek meg egy részletkérdést és folyton újabb és sikániozobb aggályok érvényesülnek a bankvezetőségnek. Ugy látszik elfelejti a bank, hogy itt egy szabadsalom megújításáról van szó, melynek gyümölcseit ő maga és részvényesei fogják élvezni és hogy ennek folytán kötelességeket kell teljesíteni, melyek legalább is egyenértékűek a nyújtott előnyökkel.

A bank vezetésében a paritás kérdése a két államnak a bank nyereségében való részesedésén szerencsésen átestek volna és most két alárendelt fontosságú feltétel ellen akadékoskodik a bank. Nem akar beleegyezni, hogy a bank birtokában lévő épületeket a szabadsalom lejártá után könyvérték szerint számítsák, hanem azt akarja, hogy ezek az ingatlanok az akkori becsérték szerint számíttassanak.

A különbség abban van, hogy az épületek értékéből bizonyos százalékot minden évben le kell írni és azok átvételi értéke így folyton kisebb lesz. A két kormánynak ez a követelése anélkül jogosultabb, minthogy az épületek használatának jog és igazság szerint okvetlen kifejezésre kell jutnia és a kormányok nin-

csenek arra hivatva, hogy a bank részvényeseinek igazolatlan és indokolatlan hasznát nyujtsanak, mely által keletkeznek, ha annak idején becsértéken vennék át az épületeket és az egész idő alatt történt törvényszerű leírások a részvényes urak zsebeibe pottyannának. Ha nem is milliókról, de mindenesetre fontos elvről, jogi állásponttról van szó, melynek ellenszolgáltatás nélkül való feladására a legcsekélyebb ok sem létezik.

A másik sokkal fontosabb vitás pont a kormány veto joga. A bankvezetés az államnak csak korlátozott vétő jogába akar beleegyezni mely nem vonatkozhatna sem a bank kamatláb felemelésére, sem a közgyűlés határozataira, sem a bank fegyelmi jogára. Ez azonban a kormánynak oly veto-joga lenne, melynek sem értéke, sem értelme nincs. A bankvezetésnek legyen szabad a bankkamatlábat minden alkalommal, minden időben, minden lehetséges és lehetetlen esetben felemelni anélkül, hogy a kormány daczára a paritásos bankvezetésnek és daczára minden áldozatnak, titakozhatnék az esetleges önhatalmu és igazolatlan eljárás ellen. A bankszolgálatban a hitelre szorult piac ellátásán kívül a legfontosabb mozzanat az alapszabályszerű engedély a bankkamatláb autonom megállapítására.

Az allg képzelhető, hogy a kormányok állást foglaljanak a bank indokolt intézkedése ellen, mert azzal az állam közgazdasági és pénzügyi viszonyainak okozhatnának igen lényeges károkat. De keletkezhetnek oly helyzetek, mikor egy köny-

nyelmi eljárás a bankkamatláb felemelés terén katasztrófákat idézhet elő és az ország, a kereskedelem és ipar érdekeinek pótolhatlan károkat okozhat.

Ezen eshetőségekkel szemben jogánem: kötelessége a kormánynak az egyetlen védőrendszabályt, a veto-jogot korlátlanul biztosítani magának és a bankkal való tárgyalások mostani állása mellett teljesen kizártnak tekintendő az, hogy a bankvezetés utóvégre mégis ne engedjen és hogy az erélyes és óvatos L. u. k. a c. s. László pénzügyminiszternek ne sikerüljön a magyar érdeket a bankkal szemben teljesen és korlátlanul megóvni.

Czudarság. E címén a „Magyar Ujság” tegnapi száma az alábbiakat írja: Sohasem vártunk és soha sem kértünk kiméletet politikai ellenfeleinktől. Ma várjuk azt a legkevésbé, midőn a választásoknál agyonnyomoritott ellenzék elkecseregésében az erkölcsi, reputációján esett osorbat azzal akarja leplezni, hogy a kormány bíróságában fokozott vehemenciát szimulál. De az, a mit az „Alkotmány” művel, túlhalad minden megengedhető és elképzelhető modoron. Tegnapi számában elköveti azt, a mi zurnalisztikánkban pártatlanul álló oszdarságot, hogy B. a. n. f. y. Dezsd, báró, miniszterelnököt a halottrablással vádolja. K. p. r. a. y. v. e. i. helyezi egy színpadra. Ezt a b. a. y. a. t. s. t. y. l. u. s. t. kell, hogy minden jóhiszemű ember visszautasítsa. A néppárt vezetők mi tisztességes, jóhiszemű férfiaknak ismerjük és azért nem hisszük, hogy Z. i. o. h. y. Nándor és E. s. t. i. e. n. h. a. s. y. Miklós Móric gróf ezt a háromodori helyeseltethetné, annál kevésbé, mért ugy a többi liberális lapok, mint mi, a néppárt vezetőkől

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

Mi egymásnak élünk.

Írta: Tolnai Lajos.

A Jegyene Jánosék portájáról ismét ékeletlen kiabálás hallatszott a szomszédok nyugalmának fölverésére. Némelyek számba sem vették és csendesen végeztek tovább napi kötelességüket, azonban Varga Györgyné lecsapta a folyosón varróját és lélekszakadva futott a kerítéshez.

— Mindig szegény, mikor egy házaspár úgy megfélekedezik magáról, hogy mások füle hallatára szórja a társát sértő szavakkal.

— Hát mi baja van velem? — kérdi vékony félnék hangon Jegyene Jánosé a férjét, ki a faluban a legházasztosabb emberek közé tartozott.

— A tyukjaid megint rá mentek a buszára. Nem megmondtam, hogy agyon ütöm valamennyit!

— Hogy volna az büki? Az csak ocsu.

— Ocsu, nem ocsu, fog be a szédát, mikor én beszélek. Hát a disznónak adtál-e ma enni? Mit sir az az áhat?

— Hiszen nem a mi ölünkben sir.

— Hát hol sir?

— Ahol ni, nem hallja, most is a Vargáéknál bög.

— Nálunk? — hangzik által a sűrű sövényen — az volna még a szép. Sir biz a Je-

gyenye uraméke. Megezik az ember szíve, mikor hallja annak a szegény főregnek a sikoltását. Az emények most is úgy el vannak látva.

Nem lehetnek valami igen jól ellátva, mert Vargané megnevezte a dolgot alkalmasint, mivel odament az ordítózó sovány disznóhoz a valamit hirtelen, valami gízgáz vetett nekik.

O pedig, — mert a házastelek amodú tul még nem csillapodtak le — megint oda nyomta fejét a sövényhez.

Szegény Jegyenyé szokogott, és csak úgy szakadozva vetett föl egy-egy védő szót.

— Ne kiabálj. Mit hoztál hozzám? Hajtsd vissza a teheneidet, kösd ki a lovidaidat, vidd haza a hombár-eleségeidet.

— Meguntam az örökös nyöszörgésedet, tudod? Az embernek nincs egy jó napja, akármerre fordulok, tenekestől van felfordulva minden. Arról a szapulóról hol van az a bronca? Ugye?

— Hiszen csak egy vasabroncs volt rajta, felül.

— Micsoda, már ismét vissza feleselsz? Az ember elveszti az essét.

Jegyene uram jól látta, hogy a vasabroncs ott van, a hova verte, de mert benne volt a veszekedésben, folytatta tovább.

— Kárásné micsoda lábast vitt innen tegnap a köténye alatt? Ugye?

— Az ebédje felét vitte haza a gyermekeinek.

— Ilyen a rendetlen asszony. Tudom én, mi volt a kötény alatt: sir, meg szalonna, meg oldalsó. Hej, hej, azért nem megyek én semmire.

— Hat ökör jár ki az istállójából. Adjon halálat a jó istennek.

— Járhatna tizenkettő is, ha volna a ki megértene. Beszeg Vargáéknál más világ van.

— Már az igaz, hogy mi egymásnak élünk — mondá oly hangosan Vargané, hogy Jegyenyé uram bizvást meghallhatta.

— Még semmijét sem hordtam el a szédóhoz, hogy felnyalakodjam.

— Hogy jár az utcsán Varga Gyuri, mintha a szolgabíró sétálna végig az utcsán, Ugye?

— Talán én ozifrálokdom? Ott az esztét gombos labjija, dolmánya, kordován osizmája, új kalapja, csak most vettük a nádagi vásáron, miért nem veszi föl?

— Elpusztitanád azt is. Te, szegyéld magadat.

Jegyene uram egyet rugott egy hatalmas komondoron a ment odább felháborodott lélekkel, mint olyan ember, aki megmutatta, hogy milyen legyen az igazi gazda a háznál.

Hát olyan, aki sohasse legyen megelégedve semmivel; aki, amikor csak eszébe jut, veszekedjen; hanyjon föl mindent; csöppölje az asszonyt és kiabáljon, hogy hallják, milyen gondos, lelkiismeretes, szorgalmas egy ember ő.

Jegyene János presbiter is volt, árvák atyja is volt, kocsibe mult, hogy a mult Min-

irt szigorú kritikáinkban mindig súlyt helyeztünk arra, hogy a küzdelmet személyes térére ne vigyük. Egyelőre megelégszünk aszal, hogy a néppárt közlönyének e durvaságára felhívjuk a néppárt vezéreinek figyelmét. Elvárjuk tőlük, mint gentlemannoktól, hogy ezt a modort desavuinálni fogják.

A Jászberényi halottak. A jászberényi halottak nyugalmát ugyanolyan megzavarta a legutolsó képviselőválasztás. Először is kénytelenek voltak otthagyni sírhelyük mélyét, hogy voksaikkal támogassák Apponyi Albert gróf megalapított táborát és azóta nem tudnak visszatérni a tulvilágra. A „N. Fr. Pr.” tegnapi számának egy budapesti telegramja jelenti a következőket: Apponyi Albert gróf mandátumát tudvalevőleg petícióval támadja meg a jászberényi szabadelvű párt. Azon esetek konstatálása ozéljából, a mikor elhalt választók nevében szavastattak le — állítólag — néhány embert a nemzeti pártiak, szükség van a petícionálónak az illetők hiteles halotti bizonyítványára. Van ezek között sok olyan, akik még az állami anyakönyvvezetés behozatala előtt hunytak el. A kényveszők tehát a volt anyakönyvvezetőt, Kónos Menyhért prépost-plébánost kérték fel, hogy a halotti bizonyítványokat adja ki. A prépost ur, aki tudvalevőleg Apponyi gróf leglelkesebb hívei közé tartozik, ezt a kérést egyenesen — megtagadta. Mintán pedig a városi hatóságoknál lévő anyakönyvi másolatok csak az esetben adnak ki, ha az eredeti anyakönyvek elveszték, vagy elégték a szabadelvű párt nem volt abban a helyzetben, hogy más uton szerezze meg a hiteles halotti bizonyítványokat, kénytelen volt a belügyminiszterhez telebeszni, aki erre az alispán által utasította Jászberény polgármesterét, hogy a követelt anyakönyvi kivonatokat a lelkési hivattal állíttassa ki. A törvény kötelezősége teszi a lelkési anyakönyvvezetőnek az állami anyakönyvvezetés behozatala után is a kivonatok kiszolgáltatását és az ellenesgűlöket egy hónapig terjedhető foghással és 600 koronáig emelkedő pénzbírsággal sújtja. Minden esetre nagyon jellemző ez az eljárás; mennyire sietnek Apponyi gróf hívei — tisztázni a vezér mandátumát.

A főllratoknak és kérvényeknek egész sora maradt fenn elintézés nélkül a mult országgyűléseől. Az eddigi gyakorlatos képet a képviselőház megalakulása után a megválasztandó elnök be fogja terjeszteni eme petíciók jegyzékét és pedig ugy azokét, amelyekkel a ház bizottsága már foglalkozott, de amelyek már nem kerülhetek a ház plenumban napirendre, valamint azokét is, melyek még a bizottság előtt sem fordultak meg. Mindezeket a főllratokat és kérvényeket előzetes tárgyalásra és jelentéstevésre ki fogja adni a ház megválasztandó kérvényi bizottságának.

denszentek napján első bírónak is meg nem választotta a szolgabíró, de van már ő neki annyi hivatala, hogy nincs az a finom gazdasszony, akinek az oldalán annyit kulcs fityegjen.

Kissé félre ütött kalappal, urias varrásu ingben, fekete nyakkravalóval, magyar nadrágban ballagott a Vargák háza előtt el.

— Csak ide se nézne a kedves szomszéd, — mondá édeskés hangon Vargáné — pedig bizony az urammal ma is mind arról beszélgettünk, hogy, hej micsoda egy aranyos ember az a Jegénye János. Nem a faluban, de messze be esen a környéken nem lehetne annak mását találni.

— No ugyan? Astán még én rám is gondol valaki?

— Oh drága szomszéd ur! — Es lestötötte nagy kék szemeit a kaokias Vargáné, de föl is vetette astán hirtelen. Szöke tömött haját a keze legyintésével megsimította, hogy a gyűrűje a magas homlokára essek. Karosú derekát kiegyenesítette, hogy a domboru szép melle jól kilátszott a szűk ruhán át s így állott oda a kis léczkerítéshez.

Majd szinte magasabbnak látszott mint Jegénye János.

— Mintha ugy vettem volna észre, hogy oda át egy kis bej lett volna.

— Hát — vonogatta vállait nagy kevélyen Jegénye uram, — gyöngye az asszony.

— Ilyen embernek, istenem!

Bismarck leleplezései.

— Az igazi okok. —

A Revue Blancheban Jacques St. Céré Bismarck, a leleplező osim alatt és Eddig nem közölt okmányok kiegészítő magyarázattal cikket irt, amelyben a Bismarck-féle leleplezések igazi okát tudatja a világgal.

Bismarck mindent megtett, mondja e cikk, hogy a francia-orosz szövetséget meggátolja. Most pedig, hogy es mégis létrejött, az őt minden szemrehányás ellen, nevesetesen, ha a hármasszövetség csütörtököt mondana, aszal igyekszik védekezni, hogy leleplezi a szívóságot, amelylyel ő maga kereste az Oroszországgal való szövetséget. Az egész cikkben a legérdekesebb a következő adoma, amelyet St. Céré mond el:

1878-ban gróf Suvalov Péter, Londonból Szent-Pétervárra utaztában, Berlinbe érkezett. Bismarck hercege épp a vidéken volt, Friedrichshagenban, vagy Varzinban. A gróf az orosz nagykövetségnél levelet kapott a kancellártól, amely szerint igen örülne, ha vele beszélhetne, miután közölni akar vele egyet-mást, betegége miatt azonban falun kell maradnia, a grótot pedig nem meri meghívni, mert Szent-Pétervárott est a látogatást félremagyarázhatnák. Akkoriban azonban Bismarck volt az ur; meghívása parancs volt és Suvalov táviratozott is a kancellárnak, hogy azonnal eljön hozzá. A herceget ágyban találta, takaróba burkolva; a beteg mentegedődzött, hogy az ebédre nem jöhet el és talán nem is beszélgethet vendégével. Felkérte őt azonban, hogy ebéd után jöjjön fel a dolgozó szobájába, ahol néhány okmány van számára — betekintés ozéljából — elkészítve. Az ebéd tényleg a kancellár távollétében mult el.

Mindamellet, jegyezte meg Suvalov, amikor ezt az epizódot elbeszélte, nem hiszem, hogy a szobájában épp oly jól meg nem ebédelt, mint mi. Bismarck családjának tagjai astán atyjuk vendégét felvezették annak dolgozó szobájába és a gróf itt egy csomó meg-számozott okmányt talált.

Az első számú sajátkezű levele volt II. Sándor csárának, melyet I. Vilmos császárhoz intézett. A csár elégtelenségét fejezte ki a német ügynököknek a dunai tartományokban tanúsított magaviselete miatt.

A levél a következő szókkal végződött.

Ha az ügynökök magatartása Oroszország iránt oly ellenséges marad, mint amilyen az

jelenleg, ez okvetlenül szakadást idézne elő Orosz- és Németországnak egymáshoz való jó viszonyában.

A levél szélére Vilmos császár a következőket írta:

— Mit gondol ön fölé?

Alája pedig Bismarck hercege írta:

„A hadsereg azonnal hadi lábra helyezendő.”

A következő hét okmány csupa különféle kormánykhoz intézett diplomáciai jegyzék volt, aszal a kérdéssel, hogy azok mily állást foglalnának el Orosz- és Németország viszonyának megszakadása esetében.

A legközelebbi okmány lord Beaconsfield választást tartalmazta, melynek lényegét a következő szók adták: A német kormányt és a német ügyet biztosítom teljes rokonszenve mről. A hajóhadnak Bismarck által kívánt megősisítéséhez az angol kancellár nem járulhatott hozzá.

A tizenkettedik okmány a német-osztrák-magyar szerződés tervezete volt.

Másnap Bismarck a grótot a következő szókkal fogadta:

— Mit gondol fölé?

A gróf roppantul meg volt lepette, hogy a hercege ily fontos okmányokba engedett neki betekintést. Megjegyezte, hogy nem érti, hogy uralkodójának egy magánlevele a politika megváltoztatására szolgálhatna okul és meg van lepette, hogy Ausztria-Magyarországból Németország szövetségese válhatnék, ugyanabból az Ausztria-Magyarországból, a melynek keleten és délen oly sok kiegyenlítő számlája van.

— Ha Ausztria-Magyarország tényleg a mi szövetségeseünk lesz, — felelt Bismarck, — ugye csak az ön hibája.

Három nappal később gróf Suvalov Pétervárott volt. Midőn a német kancellár közvetlen kérdezősködései dacára az orosz kormánytól válasz nem jött, megkötötték és alá-írták a német-osztrák-magyar szövetségi szerződést.

IDÓJÁRÁS.

Légyemés: reggel 7 órakor 769.8 milliméter, délután 2 órakor 760.1 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor $0^{\circ} + 5.6$, délután 2 órakor $0^{\circ} + 9.9$. Szél irányja és ereje: reggel 7 órakor K. 2, délután 2 órakor D. 4. Felhőzet: reggel borult, délután félderült. Csapadék az utóbbi 24 órában: 8 milliméter.

— Zsuzsika mindig beteges volt.

— No nincs nekem soha — jó órában legyen mondva — semmi bajom. Azt se tudom mi a betegség.

— Nem betegséget gondolok, én, csak hát...

— Mi, látja a teremő, ugy élünk, mint a galambok. Egy falat ételt le nem tudék nyelni az uram nélkül. De Gyuri is — no csak mi igazán egymásnak élünk.

Mozgott, szuszogott Jegénye uram, a mellett gyönyörködve szemlélte a szép asszonyt.

— Ha meg nem sértem a kedves szomszéd-uramat, ki az a csinos fiatal ur, — hanem inkább a nyelvem szakadjon ki.

Es a gonosz hang megütötte a Jegénye János fülét, de még a szívét is.

— Ugyan, ha nem áttalaná, jöjjön be szomszéd ur egy pohár finom édes borra. Tudom, hogy otthon is van elég, de ezt magam csináltam töppedt szőlőből. Olyan, mint az arany, astán meg mint a tűz. Jaj, de nem adnám sokért, ha elmondhatnám, hogy Jegénye szomszéd ivott a boromból.

— Hát astán olyan jó volna az a bor?

— Tessék megkóstolni.

— A gasda is itthon van?

— A bis még reggel elment a malomba, de két-három óra tájt bizonyosan haza kerül.

— Him, megnézem a pej kaacsáját.

— Ugyan nézze meg kedves szomszéd ur, Majd eldöcsöközöm vele, ki járt itt.

Hát a ló nem is volt otthon. Hiss azon ment a malomba.

Jegénye János tiessé széttekintett, hogy ki jár az utozán, s hogy senkit se látott, beballagott az asszony után.

Mát a pitvarban rátette Jegénye uram a széles tenyerét a szép asszony puha vállára.

— Az meg ugy tett, mintha nem is érezné. Pedig dehogyan nem érezte.

Vargáné bevitte az első szobába.

— Milyen jó hívős van itt, — szólt Jegénye János.

— Hívős, mert kora reggel már befirhangolom az ablakokat. — Valóságos kellemes félhomály volt.

— Tessék, kedves drága jó szomszéd uram, egyben itt teremek.

A kipirult asszony szaladt le a pinczébe, onnan egy kis ajtócskán át egy korsóval a Jakab boltoshoz. Vett édes likört, azt bele öntötte egy kis felerész borba s ugy tette fel az asztalra. De előbb még a pajtában valakivel beszélt.

— Azt hittem már estig magam maradok, Majd mit mond Gyuri!

— Jaj, mi nem féltük egymást. Olyan nálunk nincs, nem is volt.

— Ugy szeretik egymást?

— Ugy mi, De még egy pohárral, drága szomszéd ur.

Vita a párbajról a német parlamentben.

Arad, november 18.

A berlini birodalomgyűlésen tegnap nagy és heves vita indult meg a Brüsewitz-ügyből kifolyólag. Ez abból áll, hogy Karlsruhe-ban Brüsewitz hadnagy a Tannhäuser vendéglőben belekötött egy Liebmann nevű mérnökbe. Szóváltás támadt köztük a mérnök végre is távozott, azonban az udvarról megüzentette a hadnagynak, hogy hajlandó tőle bocsánatot kérni. Ennek dacára Brüsewitz utána rohant s keresztül szurta a kardjával. A mérnök szörnyet halt; a hadnagyot várfogságra ítélték.

Ez a dolog nagy izgalmat keltett Németországban. Megújult a párbaj ellenes mozgalom a birodalomgyűlés elé pedig indítványt terjesztettek, amely a katonai büntető törvénykönyv revízióját követeli. Ezt az ügyet tárgyalta nagy izgalom közepette a birodalomgyűlés, amelyen Munckel éles, haragos beszédben indokolta a Brüsewitz-ügyben beadott indítványát, fejtegetve, hogy a becsület fogalmának helytelen értelmezése milyen veszedelmeket szül a társadalomban. Hohenzollern birodalmi kanzellár a kormány nevében kijelentette, hogy olyan javaslatot terjesztenek a gyűlés elé, mely a katonai büntető törvénykönyv revíziójával lehetőleg gátat fog vetni a párbajmániának. A kanzellár beszéde igen jó hatást tett, nem úgy Gossler hadügyminiszteré, aki társzóját most képviselte először a gyűlés előtt. Gossler azt mondotta, hogy Brüsewitzet súlyos provokálás ragadta a végzetes cselekedetre s a meghalt mérnökről is olyan dolgokat mondott el, amelyek azt kötekedő, megférhetetlen természetű embernek tüntetik föl. Ez a beszéd nagy sajtó idézett elő és az ellenrétet, kivált a szocialistákat heves támadásokra indította a kormány ellen. A vitát végre sem fejezték be, hanem csütörtökre halasztották.

Egész Berlin arról beszélt különben és a birodalomgyűlésben fel is hozták, hogy a német császár az ujonczok felesketésénél hogyan nyilatkozott a katonai becsületről:

— Aki megsérti egyenruhátokat: a királyotokat sérti meg; aki megtámadja az egyenruhátokat, az legfőbb haduratokat támadja meg.

S amikor megkérdezték Vilmos császárt,

— Az én feleségem olyan mint egy hárpia. Kiánsá a szememet.

— Fúj, de csúf az olyan! Gyuri tudja hogy én tiszta vagyok, mint a harmat, én is bizok ő benne. Astán...

Jegyenye János a félkezével elkapta a Vargáné kezét. Ugy valahogy magához vonta.

— Hej, ha ilyen asszonyt kaptam volna én. De hát Gyuri?

— Mi mindig egymásnak élünk.

— Szomszéd asszony, mondanék egyet. Mondjam?

— Jaj istenem, engem még senki meg nem ölt.

S elugrott az asszony egy fél arasznyira.

— Nem-é? Azt mondta az előbb hogy a feleségemhez járt valaki. Akkor csak a kölcsönt kölcsönnel. Mi? Ejnye s nyitját, ha így vadaskodik mindjárt szétszakad a fejem.

— Miért?

— Miért? Mert ez a bor nagyon erős.

— Hát kinyitom az ablakot.

— Sohae ast. De szép szeme van!

— Az uramnak szép.

— Hátha másnak is? Hol veszi az orcsája ezt a szép pirosságot?

— Mert a rossz lelkiismeret nem vádol. Mi egymásnak élünk.

— Hát mi?

— Az nem tudom. A szomszéd ur gazdag ember. Tehet amit akar.

hogy akarja-e, hogy ez a nyilatkozat a nyilvánosság elé kerüljön: a császár határozottan kijelentette, hogy kívánja, hogy a lapok ezt a nyilatkozatát közöljék.

A birodalomgyűlés lefolyásáról itt következnek értekezéseink:

Munckel interpellációja megokolásában több példára hivatkozik, a melyek a becsületről való helytelen fölfogásokra vetnek világot. Egy tiszt hihitt egy bírót, a ki azonban el nem fogadta a kihívást. Ennek következtében a bíró elvesztette a tiszt állását, bírónak azonban jó volt továbbra is. Ha a Brüsewitz-esetben a becsület megvédését látjuk, akkor bizonyos, hogy az ilyen fajta becsületnél nincs gyalázatosabb és felháborítóbb. Ha ilyen cselekedeteket is becsületlen sünben tüntet föl az államhatalom, az igen nagy veszedelemmel járhat.

Hohenzollern birodalmi kanzellár kiemeli, hogy az általános jogérzet elutasíthatatlan követelése, hogy a párbajügyek terén is a lakosság minden rétegében, rang- és foglalkozásra való tekintet nélkül, tiszteletet kell szerezni a törvénynek.

A birodalmi hadügyi vezetőség oly szabályzatot készít elő, amely alkalmas lesz arra, hogy a párbajmániát legalább is tetemesen csökkentse. Az előkészítendő szabályzat szerint a tisztek között előforduló vitás kérdések és sértések becsületbírói döntésnek vetendők alá azzal, hogy feltétlenül kötelező döntés sohasem szólhat párbajkényszerre vagy párbaj megengedésére. A birodalmi kormány a polgári törvénykezésre nézve egyes határozatok megváltoztatását tervezi. Habár az előmunkálathoz ebben a kérdésben jelentékeny nehézségek mutatkoztak, mindazonáltal remélhető, hogy a nehézségek a parlament segítségével legyőzhetők lesznek.

E tárgyalások eredménye jó hatással lesz ama körökre is, amelyek nem esnek a katonai hatáskör alá. Megfontolandó az a kérdés is, vajjon nem kellene-e a büntető-törvénykönyv idevágó szakaszait megszigorítani? A megkegyelmezési jog a koronát illeti meg, minéifogva nem esik a birodalomgyűlés ítélkezése alá.

Gossler hadügyminiszter beszélt ezután akinek beszédét mindmancian közbekiáltások szakították meg.

A hadügyminiszter azon kezdte, hogy Brüsewitz esetét ki sem sajnálja inkább, mint az ország tisztakara. Az ügyben különben már meghozták a hadbírói ítéletet, azonban az ítélet még nincs megerősítve és így még nem jogerős. Az ektákat császári parancsra beküldik a hadügyminiszteriumba, ezután az ítélet annak indokaival együtt esetleg közölhető lesz. Brüsewitz egyszerű családból származik, szolgálati ideje alatt semmi megrovásban nem részesült, exorzesszusokra soha sem volt hajlandó és különböző bizalmi állásokat foglalt el. A megölt Siepmann herkulési természetű fér-

fiu volt, egy tölténygyárban, ahol alkalmazva volt, elbocsátották, mert társait súlyos fenyegetésekkel illette és később a gyárfelügyelőt is fenyegette. Elénk ellenmondás közt jelent ki ezután, hogy a nyomozások azt bizonyították, hogy a Brüsewitz-esetnek igen súlyos provokálás volt a forrása. Kikel Munckel ellen, aki szerinte egy ember miatt egy egész társadalmi kört támadott meg. Felette sajnálja, hogy a sajtó izgatásai a parlamentben is visszhangra találtak. — A tisztek soha sem mondhatnak le a becsületről. Nekik is szükségük van arra, hogy becsületük épességét biztosítsák. A tisztnek is joga van arra, hogy védekezék, ha megtámadják. Erre a szóra pedig a törvény is fegyverét szelemelte ki. Munckel beszéde bujtogatást képez. (Nagy nyugtalanság.) A miniszter eseteiket sorol fel, amelyeknél tiszteket ismeretlenek a legsúlyosabban megsértettek. Oly tisztikar, amelynek nincs önérzete és katonai tiszt becsülete, megérett arra, hogy feloszlatassék. Ettől függ a hadsereg harozképessége. A király kabátjának becsülete és a zászló becsülete, mond a miniszter, katonai fogalmak, a melyektől soha sem válunk meg. Az önvédelem jogát a tisztikartól nem szabad elvonni. (Nyugtalanság.) Sajnálom a tisztikar ellen intézett támadásokat és remélem, hogy a viszonyokat tárgyilagosan fogják megítélni. (Tettség jobbról. Piszogás balról.)

Stolberg (konzervatív) kifejté, hogy nem óhajtja — bármennyire is tiszteli a angol hadsereget — hogy a párbajkérdésben ott divó alapelvek a porosz hadseregbe átzár-mazzanak.

Bachem megjegyzi, hogy a Brüsewitz-eset bizonyítja a katonai büntetőeljárás sürgősségét, azonban egyesnek tetteiből nem lehet következtetni az egész tisztikarra.

Buol elnök kijelenti, hogy a „bujtogatás” kifejezés a hadügyminiszter beszédében sajnálatos. Ha egy képviselő használta volna azt, rendreutasították volna.

Behel a szocialisták nevében erős támadást intéz a hadügyminiszter ellen. Nagy történeti anyag alapon kifejti, hogy a párbaj elavult előítéletek folyamánya. — Nem hiszi, hogy a Hohenzollern által említett intézkedések jó hatással lesznek, Gossler nem cselekedett gentleman módjára, midőn a meggyilkolt teknikust megbántotta.

Buol elnök rendreutasítja a szónokot.

Behel ezután felhossa Vilmos császárnak az ujonczokhoz intézett szavait.

Gossler hadügyminiszter kijelenti, hogy a szükségből való védezésről mondott szavait nem akarja a Brüsewitz-esetre alkalmazni. A szocialisták részéről eredő sértésekkel szemben teljesen érzéketlen. (Bravó, jobbról, nevetés balról.)

Gossler hadügyminiszter ezután még egyszer azót emelt és megengedte, hogy a Brüsewitz-eset nem lehet az önvédelem kategóriája alá vonni.

A vita folytatását ezután csütörtökre halasztották.

A kifosztott halott.

— Ujabb részletek. —

Budapest, november 18.

Korotnai Arpád és büntetés ügyében az ügyészség indítványához képest a törvényszék tegnap tartott ülésén Drill Béla vizsgálóbíró küldötte ki a vizsgálat vezetésére.

Drill Béla délelőtt 11 órára hozatta maga elé a foglyot. Korotnai a vizsgálati foglyok megszokott modorával viselkedett, szembe huzott kalappal haladt fel a fohász melléklépcsőjén a vizsgálóbíró előszobájába. Itt nem került mindjárt rá a sor, hát letült a sárga fapadra a kisérő őrei és a többi ügyfél közé.

Az örökös mosoly már eltűnt arcáról, homlokán barázdák, ajka körül a lelki gond mély ránczai képződtek, néha halkán kérdes valamit őreitől, akik ritkán felelnek neki. Fél 12-kor végre kinyílt a vizsgálóbíró ajtaja és pár pillanat múlva az orvos ott állott a bíró előtt. Zárt ajtó mögött, mély titokban folyt a vállatás délután fél 3-ig, amikor a kimerültnek látszó Korotnait visszakisérték ozellájába. Előbb azonban a vizsgálóbíró tudomására hozta, hogy a vizsgálati fogságot ellene elrendeli.

— Tesszem azt, ha én magát szeretni akar-nám? Hogy lenne az?

— Hogy lenne? Hát sehogy se lenne?

De már akkor Vargáné ott pihegett szó nélkül a Jegyenye uram erős karjai között.

A félhomályban csendesen nyílt az ajtó és belépett Varga György.

— Sose busulj János. Csak ezt a kis írást irod alá. Ne. Hostam tentát is meg tollat. Nem irod? Hát akkor itt es a pisztoly elűl.

Az asszony karjaival átkapcsolta Jegyenye Jánost, mintha meg akarná védeni. Jegyenye hiába akarta lerázni magáról, nem bírta.

Mit volt mit tennie, ilyen hinárban nem volt még, szép okosan aláírt egy jókora váltót.

Most már mehetett. S ha akart, kiabálhattott.

Haza sompolygott alázatosan. Dél volt, felesége már megterítette az asztalt s néhány pero mulva az ételt is bevitte.

— Egyél hát — rebegé a jó asszony.

— Egyem? Hátha én egy kutya vagyok? Megcsokolnál-e?

Az asszony az előbbi garásda bánásmód után békéltetésnek vette a dolgot s szíve igaz aszeretetéből megcsokolta az embert.

— Zauszi, tudod-e, hogy egy kutyát csokolnál meg?

Oh milyen jól esett ez a vad, nyers valóság a seelid, engedelmes, jó asszonynak. Oda borult a ferjére és apró fekete szemeiből néhány édes könnyocsep gördült alá.

Ma tovább vallják az orvost, ekkor került a sor Török Linnára is, aki eddig még nem állt a vizsgálóbíró előtt.

As ügyesség indítványában állítólag arra is kiterjedkedett volna, hogy amennyiben gyanu van arra is, hogy ösv. Patsu liklóné nem természetesen halállal mult ki, a holttestének exhumálása iránt később fog indítványt nyújtani. Es a közlés teljesen valószínű, mert a vádhatóság ily gyanu létezéséről csak a lapokból tud, az aktában pedig semmi nyomát nem látta annak.

A halottból orvost Polónyi Géza ügyvéd, orsz. képviselő fogja védeni. Eleinte nem tudott ugyan Polónyi megegyezni az orvossal, aki ekkor sürgősen keresztette régi barátját Várady Gábort dr. Esalatt, míg Váradyt keresték, az már ott járt Korotnában, ki akkor oly izgatott volt, hogy képtelen Váradyval beszélni ügyéről.

Mikor Korotnait elfogták, rögtön kijelentette ismét, hogy Polónyit kívánja védőjéül, mire Polónyi rögtön betábláztatta 10,000 forintot ügyvédi honorárium fejében a museum-körzeti házára.

Tegnap Várady Gábor dr. beszélni kívánt Korotnával, ugyasintén Zboray Miklós, dr. Polónyi helyettese is, de ez egyiküknek sem sikerült. Várady meghatalmazásának az ügyiratokban sincs nyoma.

Thold József vasuti hivatalnok, akinek tanácsára Halász Olivér hivatkozott, egy nála járt újságíró előtt lehetetlenségnek mondotta, hogy az öreg Halász Géza-t kifőstötték volna.

Még kevésbé állhat meg szerinte az a vád, amelyet az öreg Halász halála alkalmából dr. Korotnai ellen emelnek. Halász Géza minden pénzét takarékpénztárakban helyezte el, magánál sokszor még a legszükségesebbre valót sem tartva meg. Megegett — éppen halála előtt pár nappal — hogy el kellett volna utasnia. Nem tehette, mert nem volt elég pénze rá, miért is intézkedett, hogy a takarékpénztárból hozzanak. Mielőtt ez megtörténhetett volna, Halász Géza meghalt. Eppen nincs tehát semmi feltűnése benne, hogy halála pillanatában nem rendelkezett nagyobb összeg készpénzzel.

Pénzét „unter Vorbehalt“ tette mindig a takarékbba, azaz úgy, hogy csak neki vagy egy megbízottjának adhatják ki: nem vehetett volna fel Korotnai tehát pénzt még akkor sem, ha tényleg hosszú jutott volna a takarékpénztári könyvecskékhöz. Ez azonban ki volt zárva, mert Korotnait, aki nem volt háziorvos Halásznak, csak a halált megelőző rosszulleséskor hívták Halászhoz, akielőtt sohasem volt, s így nem ismerhette a helyi viszonyokat, egyszeri ottlétekor tehát el sem követhette volna a takarékpénztári könyvecskéket megdézsmálását, abból az egyszerű okból, mert nem is tudhatta, hol vannak.

A hercegiasszony szökése.

— A legújabb szenzációiról. —

A párisi lapok — mint egy táviratunk említette — nagy, világraszóló szenzációval lepték meg a közönséget: assal a hírrel, hogy Bourbon Elvira hercegnő, Don Carlosnak, a spanyol trónkövetelőnek huszonöt éves leánya, megszökött Romából szerelmével, Folchi festőművésszel.

Erről a ritka, regényes szerelmi történetről — amelynek főhősei most Franciaországban, valószínűleg Párisban vannak — ezeket a részleteket írják:

Elvira hercegnő, Don Carlos spanyol trónkövetelőnek másodszült leánya. Három nővére közül a legidősebbiket, castiliai Blanca hercegnőt néhány esztendővel eselőtt vette nőül Lipót Salvátor főherceg. Elvira, Beatrix és Alix hercegnők, a trónkövetelő többi három leánya, még hajdanok. A trónkövetelő valamennyi leányát közel Elvira infánsnőt szerette legjobban.

Folchi festőművész pedig házas ember. Három év előtt nősült meg és van két gyermeke. Festményei legtöbbször egyházi tárgyúak, a művész maga is leginkább papok társa-

ságában forgott és klerikális körökben nagyra becsülték.

Hercegiasszony és festőművész nemrégiben ismerkedtek meg Viareggióban, Lucca tartományban, Pisa-Genua vasuti állomás közelében, ahol Don Carlosnak villája van. A hercegnő halálosan beleszeretett a festőbe mindjárt az első találkozás után. Nem titkolta szerelmét a hozzá közelállók előtt, sőt udvarmesternője előtt határozottan kijelentette, hogy nem tud és nem akar élni a férfi nélkül, akit így megszeretett.

Családja, kivált édesatyja és testvérei mindenképpen azon igyekeztek, hogy elfojtsák ezt a szereplést, hogy elfelejtessék a hercegiasszonyt a festőt. Esért a festőt többé közel sem engedték, és szigorúan őrizték és őriztették Elvira hercegiasszonyt, hogy a szerelmesek titokban se találkozhassanak.

Hanem hiába volt minden igyekezet, a szerelmesek titokban leveleztek és titkos találkozásokra is összejöttek. Ilyen titkos találkozásán tökélték el, hogy megszökönek és megállapították a szökési terv részleteit is.

Elvira infánsnő csupán csak egy komornája tudtával és kíséretében elutasott Romából Genuába: itt Folchi festővel találkozott, aki már várta és kettejük számára az ottani Concordia-szállóban előre lakást is bérelt. A hercegnő Romából való elutazása előtt levelet írt atyjának, amelyben tudatta vele, hogy egy romagnai kastélyba megy udvarmesternőjével és komornájával és két napig marad ott. Így elejét vette a hercegnő annak, hogy esetleg a rendőrség csakhamar megtalálja.

Csak a következő napon tudták meg, hogy a hercegnő nincs a palotában, és ekkor vették észre azt is, hogy a hercegnő 800,000 franknyi értékű ékszert is elvitt magával.

A szerelmes pár pedig a Concordia-szállóban töltött éjszaka után reggel Ventimigián keresztül tovább szökött — Franciaországba. A hercegnő — egyik lap hire szerint — a legelső francia állomásról levelet küldött atyjának, melyben bocsánatot kért azért a szomorúságért amelyet neki szökésével okozott.

Hogy most hol van a megszökött szerelmes pár, azt nem tudja senki, Don Carlos sem, aki különben titokban akarta tartani az eseményt és ezért még a rendőrségnek sem tett jelentést leánya szökéséről. A párisi lapok szerint bizonyos, hogy a szerelmes pár most Franciaországban van és néhány lap igen valószínűnek véli, hogy magában a fővárosban, Párisban vannak.

A „Figaro“ igen vidáman írja meg az egész esetet és arra a hírre, hogy a hercegnő 800,000 frank értékű ékszert is magával vitt, tréfásan megjegyzi:

— Talán csak nem vitte magával a régi spanyol korona gyémántjait is!

Ugyancsak a „Figaro“ írja, hogy természetesen, hogy Franciaországba szökött a szerelmesek, mert ez az az ország, amely vendégszeretőbb a prétenduk (jegyesek), mint a prétendant-ok (trónkövetelők) iránt.

IDŐJOSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— November 19. —

Borua. — Enyhe. — Helyenként csapadék.

HIREK.

Arad, november 19.

Vonatok indulása		Vonatok érkezése	
ARADRÓL:		ARADRA:	
Budapestre gyv. reg.	8.18	Budapestről svv. reg.	6.05
svv. de.	11.20	svv. du.	8.35
svv. du.	8.56	gyv. este	6.32
svv. este	9.85	Csabáról (péntek) reg.	7.—
Csabára (péntek) de.	12.—	Szolnokról tr. reg.	9.10
Szolnokra vv. reg.	5.10	svv. este	8.47
Tóváros svv. reg.	6.30	Tóváros vv. reg.	6.54
svv. du.	4.30	gyv. reg.	8.08
gyv. este	7.02	sv. de.	10.50
Sebestyénra vv. de.	2.30	svv. este	8.55
Temesvárra svv. reg.	6.20	Radnáról tr. de.	8.12
svv. de.	11.25	Temesvárról vv. de.	10.48
vv. du.	5.—	svv. du.	8.44
Szegedre svv. reg.	4.45	svv. este	10.55
svv. de.	3.46	Szegedről svv. de.	8.45
vv. du.	4.10	svv. este	6.42
N.-Halmágyra svv. reg.	6.35	svv. éjjel	10.22
svv. de.	11.55	N.-Halmágyról svv. de.	8.08
svv. du.	4.50	vv. de.	11.05
M.-Hegyesre vv. de.	2.20	svv. este	6.34
		M.-Hegyesről vv. de.	12.50

November 19. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Erzsébet. — Protestáns naptár: Erzsébet. — Görög-keleti naptár (november 7.): 33 vértanu. — A nap két 7 óra 14

pereskor, nyugszik 4 óra 18 pereskor. — A hold két 3 óra 41 pereskor, nyugszik 6 óra 48 pereskor.

November 22. Az iparos ifjak táncestélye (Fehér Kerest.)

November 29. Köstörvényhatósági bizottsági tagválasztások a IV-ik körletben.

December 1. A nagyhalmagy-brádi vasut ünnepélyes megnyitása.

Szabadegyházi emléktárgyak bronzos szobrája (színházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délután 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan.

Kölesy-könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 8—4 óráig és pénteken 11—2 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

— A királyné nevenapja. Unnepe van ma minden magyarnak. Erzsébet királyné, felséges asszonyunk nevenapját ünneppé avatja az az imádatig menő szeretet és rajongás, amely sziveinkben a lovagias magyar nemzettel oly nagyra becsülő királynéért mindenkoron busog. Jó angyalunkat, lelkes pártfogónkat tiszteljük az ő magas személyében, aki anyai jóakarattal őrködik felettünk és árasztja reánk fenkölt, nemes szive összes melegét. Az egész hazában templomba megy ma minden ember, hogy az ég áldását kérje nagyaszonnyunkra, a ki oly jó és a kit mégis oly súlyos szenvedésekben részesített nem egyszer a kikerülhetlen nemesia. Kérje az eget, hogy távolítsa el felőle minden bajt és a nehéz megpróbáltatások után boldog, vidáman derűs napokkal aranyozza be életét. Unnepi mise lesz a minoriták aradi templomában is, hol az istentiszteletet délelőtt 10 órakor Csák Csirjék dr. tartományi rendfőnök mondja, fényes segédlettel. A misén jelen lesznek az összes hatóságok, hivatalok, testületek, egyesületek és iskolák. A kóruson ez alkalommal ösv. Vargáné szül. Istvánffy urnő konzervatoriumi énektanárnő Kertay Ede zenetanár egy újabb szerzeményében, az „Ave marie stella“ című remek egyházi dalában a sopran-szólót fogja énekelni.

— A kisjenői vadászatok. Röviden már megemlékeztünk arról, hogy az orleansi hercege, ki ifju nejjével együtt szombat óta Kisjenő vendége, vadász szenvedélyének hódolva sorra járja a környék vadállományban gazdag erdősegeit. Mária Dorottya főhercegnő nem vadászik ugyan, de azért a társasággal tart és minden alkalommal jelen volt a vadászatokban. Már vasárnap reggel korán talpon voltak a előbb templomba mentek, azután pedig az egész társaság a féséti erdőbe hajtatott. Az első vadat az orleansi hercege ejtette el. Egy gyönyörű özbak volt ez, amelyet száznegyven lépésről egyetlen lövéssel leterített a hercege, kinek ügyességét az egész vadászat alatt nem egyeste ocsódtat a társaság. Az első nap eredménye a következő volt: 354 nyul, 60 fácán, 8 özbak, 1 róka, 1 vadmacska, 2 erdei szalonka és 8 nagy kánya. Hétfőn farkasokra, vaddisznokra, s rókákra vadászott a társaság a szintyei és ágya i erdőkben, míg kedden Bánkúton folyt a vadászat. Utólag még arról is értesülünk, hogy a vasárnapi vadászat után nagy társaság ebéd volt a tekete gyarmati erdőben, amelyen Liebits Adolf jószágigazgató felköszöntőt mondott a hercegi párra. A felköszöntőre Fülöp orleansi hercege válaszolt. Köszönetet mondott a szives vendéglátásért és háromszoros éljant kiáltott a társaságra.

— A csatornázási szakbizottság tegnap délután 5 órakor ülést tartott Salacz Gyula kir. tanácsos polgármester elnöklése alatt, melyben a Farkas Kálmán kir. főmérnöknek a városi csatornaműre vonatkozó felülvizsgálát eredményét felcüntető jelentése képeste a tanácskozás tárgyát. A bizottság örömmel vette tudomásul a jelentés ama elismerő részét melyben a csatornamű szilárd és gondos kivitelét bizonyítja, azon egy néhány pontra nézve pedig, melyekre a minisiteri kiküldött potlások eszközölését tartja szükségesnek, véle-

ményes jelentését a legközelebbi tanácsülés elé terjeszti be.

— **Emlékezőm Károlyi Tibor grófnak.** A miniszterelnök a honalapítás eszedőves fordulójának emlékére, régi mintára 100 drb. száz koronás értékű arany emlékpénzt veretett, melyből egy példányt a királynak, egyet a királynénak, a egyet József kir. hercegnek ajánlott föl. A többi példányt azok között oszták ki, akiknek országos érdemük volt az eszedő évben. Egy példányt Károlyi Tibor gróf aradmegyei nagybirtokosnak, mint a főrendiház volt alelnökének ajánlott fel a miniszterelnök.

— **Aradmegyei detációja.** A képviselőházhoz máris számos fölrirat érkezett az ország törvényhatóságai részéről egyes közérdekű ügyekben. Eme fölriratok sorában, melyeket a Ház megalkulása után fog az elnökség bemutatni, a legnagyobb csoport tizenhárom vármegyei törvényhatóságnak Arad, Baranya, Bács, Csik, Gömör, Heves, Liptó, Maros-Torda, Pozsony, Szabolcs, Temes, Udvarhely és Ung vármegyének fölrirta a vármegyei dotációs föllemelése tárgyában. Az erre vonatkozó kezdést Abauj-Tornamegyétette, átirattal az összes vármegyét fölszólitvánj a hasonló irányú fölterjesztéseknek a képviselőháshoz való intézésére. Eme kezdéshoz csatlakozva, a megnevezett tizenhárom municipium egyező értelemmel azt kéri most az új képviselőháztól, hogy miután a vármegyék jelenlegi szervezetében nincs meg az elrendezés, mely a közigazgatás és kezelés körül követendő eljárásban a jó és gyors közigazgatás követelményeinek megfelelően, mennyiben a nehéz megélhetési viszonyok minden hivatásos embert visszatartanak a megyei szolgálatról: ennek orvoslása végett addig is míg a vármegyék intézménye törvényhozásilag rendezve leendő, az állami javadalmaszának föllemelése útján intézkedjék a törvényhozás.

— **Kasszói társasvacsora.** Ma este 8 órakor a kasszó külön termében társasvacsora lesz, melyen a kasszó tagok étlap szerint étkeznek. E vacsorák a kasszói társasélet emelését célozzák, és a tél folytán többször lesznek megtartva s bennök minden kasszói tag tetszés szerint vesz részt.

— **Temes vármegyei új főjegyzője.** M a y e r Károly temesmegyei vármegyei főjegyzőt köz tudomás szerint szabadelvű párti képviselőnek választották. Állását tehát el kell hagynia. Dr. Molnár Viktor főispán az ő helyét ideiglenesen Kapdeő Gergely fehértemplomi járási főszolgabíróval töltötte be, kitj a jövő tavasszi közgyűlés valószínűleg egyhangulag fog fendes főjegyzővé választani.

— **Egy igazgató kitüntetése.** A hivatalos lap tegnapi számában olvassuk: Vallás- és közoktatásiügyi magyar Miniszterem előterjesztésére Magyar Gábor szegedi kegyesrendi főgymnasiunai igazgatónak, a tanügy terén szerzett érdemei elismerésül, a főigazgatói címet adományozom. Kelt Bácsban, 1896 évi november hó 2-án. Ferencz József a. k. Wlassics Gyula a. k.

— **A kortes halála.** Az országgyűlési választások előtt napokkal közölte velünk a r a d a i levelezőnk a hírt, hogy a kessinói gögög keleti tanítót ismeretlen tettesek megölték. A választás napján ez a tanító, aki Zselenszky Róbert grófnak nagy tehetségű kérésse lett volna Görgey Gula ellen, már ugy szerepelt, mint a B a n f f y báró áldozata. M e a s ő nevében lötték le a választás folyama n a tanítót, csak hogy a döntő szerepre hívott felszáz kessinói nemzeti párti oláh meg e bukassa a több szavazatnyi elsőbbségge bíró Görgeyt. Maga a nemes gróf is

egyik fővárosi lapnak küldött panaszos leveleiben említést tesz erről a kormánypárti áldozatról, aki elveiért vérzett el. A gróf ur minden esetre hitse a mesét, mert nics különben nem írta volna meg. A csendőrség azonban természeténél fogva kételkedő és az most kiderítette, hogy a kessinói oláh tanítót: L u p u Vaszilie ölte meg bosszúból. — Ez ugyanis váltót h a m i s i t p t t é s a tanító a tárgyalásánál koronatanu lett volna ellene. Eltette hát láb alól. De azért végeredményben mégis csak a — kormány az oka Zselenszky gróf bukásának. Ha az nem erőlködik minden áron, hogy a legutolsó oláh paraszt is megtanuljon írni, Lupu irástudatlan maradván, nem hamisíthat váltót. És ha a tanítót nem lövi le, az berukkol Lippára a kessinósokkal. Ha pedig berukkol, ej, kitudja, hátra Görgey lerakta volna a fegyvert?

— **Vizsgáló jegyzők.** A megyeházán tegnap vették kezdetüket a községjegyzői szigorlatok. Tegnapi írásbeli vizsgálatot állották ki a jelöltek, ma szóbelileg vizsgásnak a S s a t h m á r y Gyula alispán elnöklote alatt működő vizsgáló bizottság előtt. Vizsgát tesznek: L e n g y e l Sándor kújedi, A r g y e l á n Elek kereki, G r e g u s József galsai, E g y e d Mánó fazekas-vasvándi, K i s s n e r Béla valemarei, W o l f József magyarádi jegyző-írnokok és A v e d i k Domján János arad-városi írnok.

— **Visszatüntetett kitüntetések.** Temesvárról írja levelezőnk, hogy ott két kiállító is visszatüntetett a kitüntetést, a melyet az eszedőves országos kiállításra kapott. Az egyik K o s s a k József tényképész, a ki a kiállítási érmet, a másik U h r m a n n Henrik könyvnyomdász, a ki az elismerő oklevelet utasította vissza, mert ezeket a kitüntetéseket kevésnek tartják érdemeikért. Hja, nem lehet mindenkinek disszoklevelet adni!

— **Az utószülött anyakönyvi bejegyzése.** A belügyminiszter körrendeletet intézett a törvényhatóságok első tisztviselőihez, elrendelvény, hogy a születési anyakönyvi bejegyzésben olyan esetben, midőn a törvényes atya gyermek születésekor már nincs életben, a „megjegyzés” rovatában a törvényes atya elhalálozásának éve és napja is ki legyen tüntetve. Ez intézkedésre azon körülmény szolgált okul, hogy az utószülött gyermek törvényessége minden kétséget kizárólag kifejezve legyen.

— **Üngylikos huszár.** Az ember el se hinné, hogy az a legény, ki rózsával koszorúzott kalappal, duhaj jó kedvvel, vig nótával bucsuzik el a falujától, hogy a osászár szolgálatába lépjen, rövid idő múlva önkézevel dobja el magától az életet, melyre még rátartósabbá tette őt annak idején az a tudat, hogy ő bevált a glédába, nem úgy mint az a csenevész, mire se jó gyerek, kire sorozás óta a lányok is csak félvállról mosolyognak. Az ujonczok kiképzési ideje alatt rendszeren meg sokasodik az üngylikosok száma, kik nem bírnak elég lelki erővel megküszdeni az élet keserűbbjével is. — Csak tegnap adtunk hírt a háziakred egy bakájának P o p a Alexának üngylikosságáról, tegnap reggel újra egy közhadseregbeli huszár vált meg önkénylleg az élettől. Októberben sorozták be B l e i s c h r o d t Henrik aradi fiut a 3-ik Hadik-huszárokhöz. A kiképzés alatt egyes fiunak mutatta magát a felebbvalói nem egy alkalommal dícséret meg lelkiismeretességéért, engedelmességéért. Hogy mi vitte reá az üngylikosságra, sem hozzátartozóinak, sem a bajtársaknak fogalmuk sincs róla. Tegnapi reggel 5 óra tájban arra járó emberek az új vágóhid megetti földeken álló egyik fán a egy huszár t a l á l t a k f e l f ü g g e s t v e. Ertesítettek a parancsnokságot, mely az üngylikosban Beisohrod ujonczot ismerte fel. Az üngylikos az intelligensebb osztályból való fiu, Bleisohrod József vasuti kalauznak egyetlen fia, foglalkozására nézve géplakatos. Holttes-

tét a laktanyába szállították, honnan ma délután temetik el.

— **A Maros titka.** Baja aradmegyei községben fojó hó 16 án több munkás egy hajóból követ rakott ki. Arra ment egy uriforma ruhás lakozipós nyári kagigárn ruhába öltözött ember, a ki sóvárogva nézte, midőn 9 órakor délelőtt reggelihez ültek az emberek. Oda ment hozzájuk és azon óhajlásának adott kifejezést, hogy ő is szeretne dolgozni bármely csekély fizetésért is. Nemsokára oda érkezett a munkavezető, ki az idegen uriembert 80 krajczár napssámért munkába állította. És mindjárt hozzá is látott a munkához, de lát szott rajta, hogy ő ilyen súlyos testi munkát még nem végzett soha. Midőn az éles kövekben kezeit több helyen megsebzé, arra kérte a munkavezetőt, adna neki valami más munkát. És engedett kérésének és egy másik hajóhoz rendelt, a hol őt lát kellett a hajóhoz rakni. Vagy két órán át dolgozott keservesen a hajón, midőn egyszerre egy nehéz darab fát ugy a lábára ejtett, hogy ujjait összezsuzva, fájdalomában sirni kezdett. Elkeseredettségében a hajó szélére lépett, a honnan „szervusz világ” felkiáltással a Marosba ugrott és a hullámok közt eltűnt. Föl gem iött löbbé a víz színére és így meghalt, a nélkül, hogy kilétét megtudták volna.

— **Tolstojt száműzik.** A lengyel lapok azt a hírt jelentik Szent-Pétervárról, hogy az orosz kormány [vadászt] gyűjt Oroszország legnagyobb élő írója, T o l s t o j Leo gróf ellen. A kormány azzal vádolja őt, hogy előmozdítja a szekta-ügyet és romlással fenyegeti az orosz állami egyházat. Az orosz kormány Tolstojt valószínűleg S z i b é r i á b a fogja deportáltatni.

— **A kétségbeesett királyi pár.** Az orosz királyi pár egy idő óta kétségbeesve hallgatja a híreket, hogy mit csinált megint az ifju trónörökös; H e l é n a, montenegrói hercegnő. És a kis vadvirág ugy viselkedik Rómában is, mint amikor még a fekete hegyek országában élt. U m b e r t e király például a legnagyobb meglepetéssel értesült, hogy az udvari szolgasemélyzet nem akar a trónörökösnek szolgálatában maradni és felmond.

— **Miért?** — kérdeste a király.

S egy bátrabb szolgálta azt felelte:

— **Felség,** a trónörökösnek minden levelét maga vinni a postára.

— **Sohase felejtad,** leányom, hogy mi nem lehetünk publikum a színházban. A páholy, amelyben ülünk: szinpad, és mi látványosságok vagyunk. Hogy kacagass, kedves Helenám, azt fiataiságodra való tekintettel még talán megbocsátják neked, de ha ásitani merész, azt mondják majd az én kedves olaszaim: „Ime, egykoron királynéknak lenni s még a nyelvünket sem érti.” Szóval: az orosz királyi párnak még unokája sincsen és már is szigorú nevelőt kell játszania.

— **Kiszabadult medve.** Párisból távirják: Perignan városában nagy szerencsétlenség történt egy orkusában. Medve és bika viadalát hirdették a plakátok s a közönség tödult az igazgató mulatságra. A medve láncban kötve dörmögött a perond közepén, amikor bebozórták a bikát, amely rögtön vad dühvel rohant a vadállatra. A felbőszült maczó eltépte láncait s menekült a bika elől — a közönség közé. Rémséges jelenet támadt a szufolt orkusban. A nézők törték magukat a kijáratok felé s sokan a tolongásban sérültek meg, soknak a hátán a medve karmai hasítottak véres sebet. A orkus tulajdonosa háromszor rálőtt a fenevadra, de egyszer se találta el; s a medve az utóára tört. Ott aztán egy csendőrfegyvere leterítette.

— **Nadrágulyamérgezés.** Barka gömörmegei községben több gyermek az erdőszélén játszott; az egyik közülök, B á n y á s s András 7 éves fiu masslagos nadrágulya bogyót szedett s azzal kínálgatta kisebb játszótársait. A gyermekeknek nem ízlett és kiköpdösték, de a kis bányász több szemet megevett abból. A szegény gyermek életével fizette meg a

csemegének élvezetét, mert még az nap éjjel nagy kinok közt meghalt. A többi gyermekek is két napig megsínlették a nadragulya kóstolását.

— Tengerbe vezetett család. Haragudott a tenger és elnyelt egy egész familiát. A hideg hullámok eltemették mindet, se szülő nem maradt, hogy megemelték sirassá, se árva, a ki szüljét gyászolja. A mult héten a kuri öbölben elmerült egy tilsvi bárka. Mint most megállapították, az alkalommal 7 ember fulladt a vízbe, és pedig a hajós, nek felesége és 5 gyermeke. A hajó és a rakomány elpusztult.

— Törvényesítő plébános. Sopronból levelezőnk, hogy az ottani királyi ügyészség megindította a vizsgálatot Mogáll Károly tormafulusi plébános, a sopronmegyei néppárt egyik vezéralakja ellen, a miért megeskett egy olyan párt, amely nem kötötte meg a házasságot az anyakönyvvezető előtt. A törvényesítő plébános azzal védekezik, hogy az általa összeeskettett pár már rég óta közös háztartásban él és midőn őt felkérték az esketésre, a férfi súlyos beteg volt. Mogáll az esketés után nyomban értesítette az esetről a győri püspökséget, amely eljárását helyesnek ítélte.

— Aravatal mellett. V e o s s p r é m b e n — mint onnan irják — megrendítő eset történt Tallián címzetes püspök ravatala mellett. Az elhunyt püspök kedves embere, H u b e r Károly nyugalmazott tanító is ott állt a ravatal mellett, a többi gyászoló között, sokáig nézve némán a halottat, s egyszerre hang nélkül a szívére kapott, s eszméletlenül rogyott össze. A koporsó mellett szemlélet érte, mely megbénította balfelét s elvette beszédképességét.

— A kereszt. A német hadsereg 551 gyalogkorpáinak történt, hogy Keresztély schleswig-holsteini fejedelem egyik fia, aki hadnagy a hesseni gárdadragony ezredben, előrs-paranosnoka volt a hadosztály őrszeméinek, s mint ilyen szabályszerűen jelentkezett a tábor őrsparancsnokánál, egy gyalogsági kapitánynál. A bakaszkodó, aki nem ismerte a fiatal herceget, beszélgetni kezdett vele, s beszélgetés közben megakadt a sseme a hadnagy melléa lógó keresztben.

— Micsoda érdemrendje van önnek hadnagy ur? — kérdeste tőle.

— Ez a Johannita-kereszt, kapitány ur, — felelt a hadnagy.

— De olyan különös formája van.

— Igen, mert ez az angol Johanniták keresztje.

— Hát honnan a pokolból vess ön egy angol Johannita-keresztet?

— Angolországban jártam és ott jutottam hozzá.

— De mi a frányát keresztet ön Angolországban?

— A nagymamám vendége voltam s ő tőle kaptam a keresztet.

— Hát ki az ördög az ön nagymamája, hogy Johannita-keresztet ajándékos az unokájának?

— Az angol királyné, kapitány ur! — volt az utolsó felelet, amely után a kapitány hirtelen eltávozott.

— Rövid hírek. Hajdu-Böszörményben kanyarójárvány miatt beszárták az iskolákat. — Harsányban Hoffer Károly református lelkész ismeretlen okból felakasztotta magát. — Győről jelentik, hogy a napokban ott elhunyt Ússelics szászados nem azonos a magyarellenes fiúmei kapitánnyal, kit annak idején oly sokat emlegettek. — A szekell közsémbányában 12 munkás szén-gázrobbanás következtében életveszélyesen megsebesült. — Abházában Robert Nina pardubitzai születésű színésznő ismeretlen okból a tengerbe ölte magát. — Nizzában Schumann berlini vendégloka, aki átutazóban volt, revolverrel rálőtt Max Gelax grófra, neje kedvesére. Az eset a „Hotel Milanó“-ban történt, hol Schumann neje egy idő óta lakott. A megsebesített gróf állapota komoly, Schumaont letartóztatták.

— Késmárky és Hlész, Budapestén a leg-híresebb cségek egyiké, Kossuth Lajos utca 9. és 10. szám alatti üzemhelyiségeit legközelebb a külön öszlra épülő árabásba (Kossuth Lajos utca 12. szám) helyezi át, minél fogva az összes díszmű, — bórond, — stb. áru-észlet árait 20—50% kal leemlíttotta. Félreértések kikerülése végett, megemlítjük, hogy a régi, híres „Keresési Bazár“ nagy rakтары és helyiségei továbbra is fennmaradnak, sőt ott is az oly szilárdul megszabott csikheknél, mint a 2 frton földli francziabak és hirtelovak, 100%-ot enged.

— Kifüztetés. Sternberg Armin és testvére budapesti hangszergyáros céget kettős kifüztetés érte. A kiállítás eszé a milleniumi nagy éremmel, a kormány pedig a milleniumi állami éremmel tüntette ki a hírneves céget.

HYMEN.

Beöthy László hírlapíró, a legközelebb nálunk is színe kerülő „Három Kázmér“ fiatal szerzője, eljegyezte Söldös Sárka kasszaszonyt, Blaha Lujza bájos leányát.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Csütrök: Elionódi leány, Varászhegedű, Szép Galathea, operettek.

Péntek: Csifra nyomorúság, színmű. Csiky Gergely emlékére.

Szombat: Három Kázmér, bohózat (elsőszőr.)

Vasárnap: Három Kázmér, bohózat (másodszőr.)

* Botrány a színházban. Nem Aradon történt, hanem a puritan Debreczenben. Történt pedig a botrány egy darab miatt, melyet a nyáron Kreosányi Ignác adott elő elsőnek a budai arénában, azóta a vidéken másutt is színe került. — „Csak párosan“ a címze a francia származású darabnak, mely, a mint hírlík, egy kicsit pikáns. Légyottrol van szó egy hotel garniben. Előadó a Domjathy János a debreczeni igazgató is, de a darab merészebb mondásai a patriarchalis erkölcsű közönségben akkora visszataszítást keltettek, hogy egy része tüntetőleg ott hagyta a színházat. A lapok természetesen másnap doronggal mentek neki Komjáthynek, a minthogy ilyenkor az erkölcs két-szedelembe jutó városi erkölcs névében követelték, hogy a darab a műsorról levétesse. — Csak az egyik lap: a „Debreczeni Ellenőr“ áll be Babel védőjének, mondván ilyeneket a többi közt:

— Csak a mi debreczeni sengerjainkat kell meg-néni annak idején. Tömvé vannak minden este; az apák felnőtt fiaikat, az anyák serdült leányait elvissik, pedig tudják, hogy ott lehet a legtöbb trágárságot hallani s az ellen mégsem háborodik föl az erkölcsi érzékük. De visszataszítást szül, ha a színpadon látnak egy légyottot, amelynek egész pikáns volta egyetlen árva csókban nyilvánul.

Különben Komjáthy a felháborodást nem vette nagyon a szívére a minthogy az már vérbéli szinigazgatóknál másként nem is lehet — és kitűzette másodszőr is a könnyű erkölcsű vaudeville-t. A bemutatás előadás botránya után az erényes igazgató támadására, hogy — elkaphodták a jegyeket délelőtt.

A jövő héten lesz alkalmunk látni, a mi közönségünk is olyan könnyen megejthetőnek tartja-e erkölcsét és tiltakozik a „Csak párosan“ ellen, mert az erényes Debreczenből való Leszkay is kitűzte a műsorra.

* Lili szerencsése. A szini direktor akkor beteg, a mikor a primadonnája akarja. Ha a diva náthás lesz, a direktor, több mint bizonyos, 40 fokos lást kap, ha a primadonna bereked, a direktor ur bizonylil beszélte tud. S s e d e n történt, Lilit hirdették előadásra. A közönség nagyban készült a bájos operettre, a jegyek mind elfogytak, telt kassa — kell-e még több — a direktor vidáman dörzsölte kezét. Történt azonban, hogy Réthi Laura, a bájos Lili személyesítője megbetegedett. Lön erre rémület. A direktor kapkod fűhöz-fűhöz, de primadonna nem terem minden borkorban, különösen, Lili szerepére.

— Egy országot egy primadonnáért, — kiáltja Makó Lajos direktor és a megszorult szinészad még ráliszál:

— Egy primadonnát — egy primadonnát! Már közeledik a hét óra, a közönség elfoglalja helyét s a 40 fokos lást, mintha kiült volna a direktor ur arcára. Egyszerre előtöppen Plin-chard, alias H a l a s i,

— Direktor ur!
— Mi az, primadonna?!
— Még nem, de van egy ötletem. A direktor ur majd kiugrik a bőrből.
— Az ötletet, siessen, siessen!
— Fogni kell egy másik primadonnát!
— Fogni ám, de hol?
— Itt van Pálfi Nina Szegeden, be kell ug-ratni L i l i n e k.

S megtörtént, a mint mondá, beleugratták a mi tavalyi primadonnánkat, a ki szabadkai sikerét vendégsserepléséről jött épen Szegedre, hogy onnan Aradra utasson. A kassa meg volt mentve, de még a dicsőség is. A direktor kiállt a függöny elé s boldog meglepedéssel jelentette a tiszelt publikumnak:

— Nagyszerű közönség! A primadonnám megbetegedett, hanem véletlenül van nálam egy másik, majd az énekel.

A művészi incidens meglepő volt az eredmény még meglepőbb. A beugrás daosára Pálfi Nina olyan frenetikus tapsokat aratott, hogy csak volt elegendő, s is a közönséggel, — a direktor pedig mindakettővel.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Egy aradi flu sajtópers. H o s k e. Kálmán ismert a radi fiatalembernek, a ki hol festőndövendék, hol színész, ugyancsak meggyült a baja a bíróságokkal. Látva, hogy kettős pályáján nem igen boldogul, újságírára és politizálásra adta a fejét. Ebbeli talantumát a „Magyar Allam“ című szent újság hasábjain érvényesítette, a hova nemrégiben bárom cikket irt „Antiszemitizmus“ és „Új honfoglalás“ címek alatt, a melyekben a F u s s János zelizi plébános ellen megtartott sajtótárgyalás ötletéből a zsidókat, mint a keresztény társadalom ellenségeit tünteti fel. Azt mondja, hogy lassu öngyilkosságot követ el a nemzet, ha a zsidóságot és liberalizmust tovább is megtűri, mert „rituális gyilkosság van, rituális gyilkos nincs.“ Es e rituális gyilkosságot tanító talmud privilegiummal bir szent István országában. Pedig e védugy kíséri a zsidóságot, mint az árnyék stb. A főügyészség hitfelekezet elleni izgatás miatt sajtópörbe fogta Hoskét, a kit a sajtóbíróság el is ítelt két havi állami f o g h á z r a és 20 forint pénzbüntetésre. A kir. kuria sajtótanácsa tegnap délelőtt foglalkozott az ez ügyben felterjesztett semmisségi panasszal és azt Székely Ferenos dr. előadása alapján elvetette. Mindebből pedig az a tanulság, hogy a ki nem tud arabusul, ne beszéljen arabusul, avagy: suszter, maradj a kaptafánál!

TÁVIRATOK.

Hieronymí és az aradiak.

Budapest, november 18. (Saj. tud. táv.) A „Nemzet“ mai esti száma a következőket közli:

„Az aradiak pártkülönbség nélkül készültek fogadni országgyűlési képviselőjüket, Hieronymi Károlyt, ha megválasztása után lemegye Aradra. Hieronymi e hét elején szándékozott Aradra utazni, de amint érteztünk, ebben a betegségze megakadályozta. Arad képviselőjét csuza ágyhoz szegerte és így csak felgyógyulása után tarthatják meg az aradiak azt a bankettet, melyre egyaránt jelentkeztek szabadelvű pártiak és az alkotmányos harcz után lovagiasan megnyugodott függetlenségi pártiak.“

Minisztertanács.

Budapest, nov. 18. (Saj. tud. táv.) Ma délután hosszú minisztertanács volt, melyen folyó ügyeket intéztek el, minek előtt pedig tárgyalták a megvülő parlament munkaprogramját.

A „Nemzet“ ügye.

Budapest, november 18. (Saj. tud. táv.) A „Nemzet“ ismeretes affaire-jét el-lenzéki újságok a lehető legképzenebb hírekkel tárgyalják és adják elő. tény azonban az, hogy a „Nemzet“ eljés

elégtételt kapott Badeni beszédeért, mit az ellenzéki urak is tisztán kiolvashatnának Gajary szerkesztő mai cikkéből.

Ezek közt a vad hírek közt legérdekesebb az, hogy Hegedüs Sándort a 'Nemzet' szerkesztőségéből valamennyien kileptetik, holott Hegedüs továbbra is a régi, jelestollu publiczistája és belmunkatársa marad az említett félhivatalosnak.

Horvátok nyomorban.

Budapest, november 18. (Saj. tud. táv.) Josipovich Imre horvát miniszter meglehangu felhívást tesz közzé, melyben kéri az ország lakosságát, hogy segítsen a varasdvarmegyeiek rettentő nyomorán, a kiket árvíz, fillokszera és jégverés sújtott. A könyöradományok máris szépen folynak.

Szabad sertésvásár.

Budapest, november 18. (Saj. tud. táv.) Az itteni állatvásárról származó állatok Bécsbe s a Kőbányáról származó sertések Ausztriába ezentul szabadon bevihetők.

Az oroshazai pótvalasztás.

Orosháza, november 18. (Saj. tud. táv.) Zay Miklós gróf szabadelvű és Veress József függetlenségi közt a pótvalasztás folyik. Az esti órákban Veress volt előnyben, de biznak benne, hogy ennek dacára is Zayt fogja megválasztani a többség.

Degenfeld gróf belktatása.

Debreczen, november 18. (Saj. tud. táv.) Degenfeld József gróft, a tiszántuli ev. ref. egyházkerület új főgondnokát ezen állásába ma ünnepélyesen beiktatták. Kiss Aron püspök hosszabb üdvözlő beszédet tartott, melyre a főgondnok válaszolt, megköszönve a személyébe helyezett bizalmat. Tisza Kálmán indítványára kimondották, hogy a beszédek jegyzőkönyvileg meg fogják örökíteni.

Vonatösszeültkőzés.

Miskolcz, november 18. (Saj. tud. táv.) Tegnap este Budapestről jövő 405. számu gyorsvonat Kápolna-Ludas között tehervonattal összeültközött. Emberéletben állítólag nem esett kár.

Véres pisztoly párbaj.

Fogaras, november 18. (Saj. tud. táv.) Semchea ügyvédjelölt és Szikszay földbirtokos közt véres pisztolypárbaj folyt le. Semchea golyója, a földbirtokos jobb lábát találta s az izmokát átszakítva, keresztül furta czombját.

A kiegyezéshez.

Bécs, november 18. (Saj. tud. távirata.) A költségvetési bizottság mai ülésén Mencer azt a megjegyzést tette, hogy a kiegyezés elintézésénél gondoskodni kell arról is, hogy Magyarország meghonosítsa a betegség és baleset ellen való biztosítást, az ipar felügyeletet és egyéb szükséges óvintézkedéseket. Ezenkívül ohajtaná, hogy a magyar ipar ugyanazon terheket viselje, mint az osztrák.

Zavargások megczáfolása.

Berlin, november 18. (Saj. tud. táv.) A Nord. Allg. Ztg. alytalannak jelenti

ki a lapoknak azt a híret, mintha Kamerunban zavargások törtek volna ki.

Merénylet a metropolita ellen.

Belgrád, november 18. (Saj. tud. táv.) Ide érkezett hírek szerint a prizreni metropolita ellen ismét merényletet kíséreltek meg.

A bolgárok és oroszok.

Belgrád, nov. 18. (Saj. tud. távirata.) A lapok jelentése szerint, Kasidolacs, a király hadsegéde, külön kiküldetésben Pétervárra utazott és a csár által Zacskoje Selabon kihallgatáson fogadtatott.

Dinamitrobbanás.

Madrid, november 18. (Saj. tud. táv.) A s a n f a n s t a i (Barcelona tartomány) dinamitgyárban robbanás volt, melynek következtében két ember életét vesztette és néhányan megsebesültek. Az okozott kár jelentékeny.

Halálra ítélt püspök.

Konstantinápoly, november 18. (Saj. tud. táv.) A törvényszék Haskesz örmény püspököt az augusztus 20-iki eseményben való részvételért, halálra ítéltte.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Gyenge Lajos oség jelentése. —

Budapest, november 18.

Gabonaüzlet: Buzát ma mérsékeltén kínáltak, a vételkedv kedvező volt, s az irányzat szilárd maradt. Elkelt oa 28000 métermázsza buza jól tartott napi áron.

Határvidéküzlet: Amerika buzába 1 egy nyolcad ota, tengeri három: egyed cts lanyhább jött, nálunk az üzlet gyenge forgalom és lanyha hangulat mellett az árfolyamok néhány krajczárral meglanyhultak.

Zárul 12 órakor:

Table with 2 columns: Item name and price range. Items include Ossi buza, Tavasszi buza, Buza május-juniusra, Tavasszi tengeri, Ossi tengeri, Tavasszi zab, Ossi zab, Tavasszi rozs, Ossi rozs, Tavasszi repoze.

Ertéktőzsde: Az üzlet korlátolt forgalom mellett és lanyha hangulat az árfolyam a szariatkor valamivel eset, a helyi értékek piacza csendes.

Zárul 12 órakor:

Table with 2 columns: Item name and price. Items include Osztrák hitelrészvény, Magyar hitelrészvény, Osztrák államvasut, Lombard, Jelszlog hitelbank, Rima-Muranyi, Villamosvasut, Déli vasut.

S z e s z e s i e t.

— November 16. —

Mal jegysőséink: Készáru nagyban nyers szesz 50 forint 50 krajczár, krosnyber 51 forint — krajczár hordó nélkül, per 100 liter 1/2 beledörtyve 35 frt fogyasztási adót. Szűrt mosliék 5 frt 20 kr. métermázsáknként.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok.

— November 17. —

Hízott sertésárak: I. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (sulyban) — krig. Fialat nehéz (paronként 820 kilogrammon feleli sulyban) 54—58 krig. Fialat közép (paronként 251—320 kilogramm sulyban) — krig. Fialat könnyű (paronként 250 kilogrammig terjedő sulyban) — krig. (pár nként 400 kilogrammon feleli sulyban) — krig. Öreg közép (paronként 300—400 kilogramm sulyban) — krig. Közép (paronként 220—320 kilogramm sulyban) — krig. Könnyű (paronként 220 kilogrammig terjedő sulyban) — krig. II. Magyar szedett: Nehéz (paronként 220 kilogrammig terjedő sulyban) — krig. Sertés-létszám: 1896. évi november hó 16-én volt késsilet 5182 darab, 1896. évi november hó 16-án fel-

hajtatott 568 darab, 1896. évi november hó 16-án elszállított 844 darab, 1896. évi november hó 17-én maradt kőssileiben 5381 darab. — A hízott sertés áletirányzata: Változatlan.

Budapesti gabnatőzsde.

— Az 'Aradi Közlöny' távirati tudósítása. —

Budapest, november 18. d. n. 5 óra.

Table with 2 columns: Item name and price range. Items include Buza bászági uj, Buza táxavidéki, Buza postvidéki, Buza fejérmeg, Buza bászakai, Rozs uj, elsőrendű, Rozs uj, másodrendű, Arpa takarmány, Arpa égetal való, Arpa sörfőzdei, Zab, Tengeri bászai, Tengeri másnemű, Kápearta-repoze bászai, Köles, Buza március-április, Buza szeptember-október, Buza május-junius, Rozs szeptember-október, Tengeri május-junius, Tengeri július-augusztus, Tengeri októberre, Zab március-április, Zab szeptember-október, Kápearta-repoze augusztus-szeptember.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1896. november 18.

Table with 2 columns: Item name and price. Items include Magyar aranyárjárdék 4%, Magyar koronárjárdék 4%, Magyar arany 4 1/2%, Magyar esütat 4 1/2%, Magyar keleti vasut 1876., Magyar földtehermentesítési kötvény, Magyar italmegváltási kötvény, Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény, Magyar nyeresemény-sorozatgy kölcsön, Tiszasszabályozási és szegedi kölcsön, Osztrák papírjárdék.

Aradvárosi színház.

Bérlet 48. szám. Bérlet 48. szám.

Csütörtökön, 1896. november 19-én

Az elizondói leány.

Vig operette 1 felvonásban. Írták: Batter és Moinsax. Fordította: Csopreghi Lajos. Zenéjét szerette: Offenbach.

SZEMÉLYEK:

Vertigó fogadás, borbély és állatorvos: Nyáray A. Mignel. Férfi Jenő. Menuallitta, fiatal özvegy, fogadóné: Déli B.

EZUTAN:

Varázshagedű.

Operette 1 felvonásban. Irta: Offenbach.

SZEMÉLYEK:

Mathieu apó, hagedűs: Csátár Gy. Georgette, keresztleánya: Iukel G. Antal, kertészalogány: Balász I.

VÉGÜL:

Szép Galathea.

Mythologiai vig operette 1 felvonásban. Irta: Poly Herion. Zenéjét szerette: Souppé Ferenox. Fordította: Latabár Endre.

SZEMÉLYEK:

Pygmaleon, fiatal szobrász: Déri Jenő. Gánymed, szolgája: Bontai B. Mydas, fellengő műbarát: Csátár Gy. Galathea, szobor: Csik Irén.

Kezdeté 7 órakor.

IDEGENEK NÉVSORA.

— November 18. —

Közpesti szálloda: Müller Gyula igazgató, Budapest. Kende Ferenox borkereskedő, Némes, Kállay Béla főszolgabíró és családja, Ternova. Dr. Kovácsné bíró neje, Versec. Langfelder Vilmos mérnök, Budapest. Schik Lipót magánzó, Nimbürg. Gottlieb Hermann magánzó, Nimbürg. Magyar Kereszta szálloda: Fülöp Jenő ügynök, Nagyvárad.

KIS LOTTO.

Brünni:

12, 47, 73, 44, 71.

Felelős szerkesztő: Vass Géza.

HIRDETÉS.

Tisztelettel jelentjük, hogy a t. közönség nagyobb kényelmére

Gebhart J. és Fia

Andrássy-téri üzletében

városi raktárt rendeztünk be,

ahol minden a légszszvilágításhoz szükséges tárgy, mint lámpák, csillárok sat. készletben vannak, esetleg megrendelhetők.

Légszszberendezés iránti megrendelések közvetlenül ezen városi raktárunkhoz intézhetők, mely költségvetéssel is szolgál s a t. közönség igényeit a legnagyobb előzékenységgel fogja kielégíteni.

Különösen figyelembe ajánljuk legújabb szerkezetű

légszsz főző és sütő készleteinket

melyek kevés fogyasztás mellett kitűnően működnek. 1605

olcsók, kényelmesekek és tiszták

s melyek városi raktárunkban éppen úgy mint a légszszgyárban

működésben is láthatók.

Az aradi légszszvilágítási vállalat.

2566/1896. tkvi. sz.

1614

Arverési hirdetményi kivonat.

A világi kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság közhirre teszi, hogy Menczer Jakab aradi lakos végrehajthatóinak Stein Zsigmond mint kisk. Stein József, Piroška, Sándor és István testgyámja pankotai, dr. Prekapsz Ilés ügyvéd mint néhai Stein Zsigmondné örökösök részére kirendelt ügygondnok aradi lakosok végrehajtást szenvedők elleni 600ft. tökekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében (a világi kir. járásbíró) területén levő Aradmegyében fekvő pankotai 740. sz. tjkvben az A+2. sor 2140. hrsz. a felvett Szolnával beépült 1 hold terjedelmű szőlőnek Stein Zsigmondné szül. Menczer Juliát illető felerész hányadára 54 frtban, és a pankotai 2012. sz. tjkvben az A. I. 1. sor 411. hrsz. alatt felvett 430. összehártsú beltelkes háznak Stein Zsigmondné szül. Menczer Juliát illető felerész hányadára mint ingatlan hányadra 442 frtban, vagyis az összes ingatlan hányadokra az arverést 496 frtban ezennel megállapított kikiáltási áron elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan hányadok az 1896. évi december 21-ik napján délelőtt 10 órakor Pankota községházánál megtartandó nyilvános arverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan hányadok becsárának 10%át, vagyis forint 40 krajczárt és 44 forint 20 krajczárt készpénzben, vagy az 1881. évi LX. sz. 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Világoson, 1896. évi szeptember hó 12-én.

A világi kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság.

Előadó helyett:

Halász,

kir. aljárásbíró.

Magy. kir. Államvasutak.

137218/96. sz. Pályázati hirdetmény.

Pályázati hirdetmény.

Az alulírott igazgatóság a magy. kir. Államvasutak részére a jövő 1897. évben illetőleg 1899. év végéig a III. osztályú személykocsikban és ajtók elé való ságyékényekből felmerülő tényleges szükségletnek szállítását biztosítani kívánván, erre ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A kiírás tárgyát képező cikkeket előtűntető jegyzék, mely egyszerűsített ajánlati mintául szolgál, valamint a szállításokra vonatkozó részletes módzatok valamenynyi házi kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthetők a magy. kir. államvasutak igazgatósága anyag és leltár bezerzési (A V) szakosztályánál (Budapest, Andrássy-út 73. sz. II. emelet 54. ajtószám) kaphatók.

A szabályszerűen kiállított ivenkint 50 kros magy. kir. okmány bélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb f. évi december hó 10-iki déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak igazgatóságának anyag és leltárbezerzési szakosztályában átadandók, illetőleg posta útján oda küldendők és a boríték ezen közszimvel látható el: «Ajánlat 137218/96. számhoz.»

Bánatpénzül az ajánlott árú értékének 5%-ka legkésőbb 1896. évi december hó 9-ig a magy. kir. államvasutak főpénztáránál letendő.

Később benyújtott ajánlatok valamint olyanok, melyek nem pontosan és a részletes módzatok betartása mellett állítatnak ki, végre azok, melyek után nem tétetett le az előirt bánatpénz nem vétetnek figyelembe.

Budapest, 1896. október hóban.

Az igazgatóság.

Legolcsóbb s legjobb fűtőanyag,

PIRSZÉN

árusítja az aradi légszszgyár.

100 kgr.-ként:

kicsinyben 2 frt

500 kgr.-nyi vételnél 1 " 80 kr.

5000 " " " 1 " 80 "

10000 " " " 1 " 70 "

a gyárban

házhöz vagy az aradi vasútállomásra szállítva.

készpénz fizetés mellett.

A kályhának pirszénfűtésre való, esetleg szükséges belső átalakítását csekély költségen eszközöljük.

1606

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája.

Félszázad óta

kitűnőnek elismert

1603

Arany érem Dr. Sichelzki-féle Erdem érem Pécs 1888. Temešvár 1889.

Arczenős és mosdóvíz.

Ezen készítmények nyilvános levelet azoknak félszázad óta mindenütt elterjedt világhírű és bűmulatos hatásuk képezik. Megbízható sikerrel használtatnak szepid. és májfoltok, a forróság vagy fagy által keletkezett pirosság s a bőr minden tisztátalansága ellen. Egy nagy tégely ára 70 kr., egy kis tégely 35 kr. Egy nagy üveg mosdóvíz 1 frt, egy kis üveg 50 kr. Hozzávaló Mandolnakorpa szappan 25 kr.

Joliessante-Crème

bőrfinomító és szépítő szer. Kitűnő hatással bír a bőr finomítása és szépségnek előmozdítására, valamint a pattanások s kiütések elűzésére. Egy nagy üveg ára 1 frt 55 kr., egy kis üveg 50 kr.

Joliessante-Puder

fehér, rózsaszín és sárga színekben. Kiváló finomsága miatt ajánlható leginkább. Az arcra láthatatlanul tapadva annak keilentes színt ad. Egy nagy doboz ára 80 kr., egy kis doboz 50 kr.

Joliessante-Fogpor

legégszesebb fogpor a fogak tisztítására, odvasodásuk és bűszódásuk eltávolítása s megóvására, mely által egyuttal a foghusra is legjótékonyabb hatást gyakorolja. Egy doboz ára 50 kr.

Joliessante-Szappan

már kellemes illatánál fogva is a legkedveltebb toillet szappan. A bőrt finom és simává teszi, va amint előmozdítja, s emeli annak friss üde, kinézését. Kivánatra mintadarabok ingyen adtnak. Egy darab ára 40 kr.

Haj-Restorer

biztos szer a megöszült haj eredeti természet s színének visszaállítására. Egy üveg ára 1 frt.

Kapható: Mohar Lipót gyógyszerész (Pécs), mint készítőnél Kassán, Aradon Gutorfi Földes Kelemen gyógyszerésztárban.

Az igazgatóság.